Súd:	Okresný súd Bratislava I
Spisová značka:	16C/178/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1113230720
Dátum vydania rozhodnutia:	11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Zuzana Doricová
ECLI:	ECLI:SK:OSBA1:2014:1113230720.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v Bratislave v konaní pred samosudkyňou JUDr. Zuzanou Doricovou v právnej veci navrhovateľa: X. I., O. XX.XX.XXXX, V. R.. U.R. X, XXX XX E. F. v zastúpení JUDr. Lubomír Müller, advokát, Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5, Česká republika proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, 813 11 Bratislava o zaplatenie nemajetkovej ujmy 20.000,- eur s príslušenstvom takto

r o z h o d o l :

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu vo výške 7.320,- eur a na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. Lubomír Müller, advokát vedený v Č., pobočka P. - N. Č. U. č. XXXXXXXXX/XXXX, SWIFT: N., IBAN: N. náhradu trov konania vo výške 20,00 eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.118,17 eur, všetko spolu do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava I dňa 12.09.2013 domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 20.000,- eur s úrokom z omeškania 8,75% ročne od 11.07.2012 do zaplatenia a náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu.
Navrhovateľ návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 25.01.1964 sp. zn. 2T 11/64 bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenie služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona a bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov nepodmienečne a trest bol vykonaný v dobe od 08.01.1964 do 08.01.1965. Uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 41Nt/11/2009 zo dňa 22.01.2010 bola povolená obnova konania a bol zrušený rozsudok Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 2T 11/64 rovnako ako všetky ďalšie obsahovo nadväzujúce rozhodnutia pokiaľ vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo stratili svoj podklad. Uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011 bolo trestné stíhanie navrhovateľa zastavené, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 23Tov/11/2011-29 zo dňa 06.12.2011 sťažnosť vojenského prokurátora proti uzneseniu o zastavení konania zamietol.
Navrhovateľ podaním zo dňa 10.01.2012 požiadal o odškodnenie okrem iného i náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- eur. Ministerstvo spravodlivosti SR oznámilo navrhovateľovi listom č. 15501/2012-531/2 zo dňa 02.07.2013 , že navrhovateľa odškodní ale vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy oznámilo, že odškodnenie nepriznáva nakoľko zákon č. 119/1990 Zb. takéto odškodnenie neupravuje.
Navrhovateľ sa domáha nemajetkovej ujmy z dôvodu, že vo veci neprebehlo konanie podľa zákona č. 119/1990 Zb. keď k zrušeniu odsudzujúceho rozsudku došlo cestou obnovy konania a teda tvrdenie odporcu, že zákon č. 119/1990 Zb. odškodnenie nemajetkovej ujmy neupravuje je bezvýznamné. Každý kto bol nezákonne trestne stíhaný má nárok na zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu, pokiaľ k

rehabilitácii - zrušeniu odsudzujúceho rozsudku došlo po 18.03.1992, teda po dni kedy sa stal Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd pre československú republiku záväzný.
Navrhovateľ si náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil vo výške 20.000,- eur pričom podľa jeho odôvodnenia vychádzal vychádzať z princípu primeranosti keď v zmysle zjednocujúceho stanoviska Najvyššieho súdu ČR zo dňa 08.02.2012 je primeraná čiastka zadosťučinenia 500,- až 1.500,- Kč za jeden deň väznenia t.j. cca 20,00 až 60,00 eur za deň. Navrhovateľ uviedol, že je bezúhonným občanom a bol nevinne väznený 367 dní a teda žiadal náhradu nemajetkovej ujmy 20.000,- eur čo predstavuje cca 54,50 eur za deň.
Ministerstvo spravodlivosti SR malo žiadosť navrhovateľa o odškodnenie vybaviť do 6 mesiacov od jej podania t.j. do 10.07.2012 pričom doposiaľ tak nevykonalo a preto si navrhovateľ uplatnil i úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni kedy 6 mesačná lehota uplynula t.j. odo dňa 11.07.2012.

Odporca sa k návrhu navrhovateľa vyjadril písomne a žiadal návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietnuť. Odporca uviedol, že podľa článku 46 ods. 3 Ústavy SR má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Podľa článku 51 ods. 1 Ústavy SR domáhať sa práv uvedených v článku 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 Ústavy SR sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. S poukazom na uvedené odporca neuznáva právny nárok navrhovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20.000,- eur uplatnenú z titulu právoplatného zastavenia trestného stíhania navrhovateľa pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách, nakoľko zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii takéto odškodnenie neupravuje.
Odporca zároveň poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Co 85/2011-92 zo dňa 29.11.2011, v ktorom sa uvádza, že hoci zákon č. 119/1990 Zb. v § 23 ods. 1 uvádza len demonštratívny výpočet položiek na odškodnenie a teda nárok na náhradu nemajetkovej ujmy výslovne neupravuje, nemôže všeobecný súd neprípustným spôsobom ako orgán súdnej moci nahradzovať činnosť zákonodarcu a priznať iné nároky než platné právne predpisy priznávajú fyzickým osobám, pretože by tým prekročil hranice deľby moci medzi súdnou a zákonodarnou mocou vymedzenou v Ústave SR.

Súd podľa § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vo veci konal a rozhodol v neprítomnosti navrhovateľa, keď navrhovateľ sa na nariadené pojednávanie vo veci dňa 11.09.2014 neustanovil, termín nariadeného pojednávania na deň 11.09.2014 vzal právny zástupca navrhovateľa na vedomie na pojednávaní konanom dňa 31.07.2014, svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnil písomne podaním doručeným súdu dňa 28.08.2014 a pojednávanie odročiť nežiadal.
Podľa názoru súdu v danom prípade súd neodňal navrhovateľovi ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, pretože odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné považovať taký postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov (napríklad právo zúčastniť sa na pojednávaní, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, navrhovať súdu ďalší procesný postup a pod.). K odňatiu možnosti konať pred súdom dôjde len vtedy, ak pochybenie nastalo výlučne na strane súdu a účastník bol pripravený prijímať rozhodnutia súdu, bol pripravený rešpektovať pokyny súdu. V prípade, že účastník sám svojím konaním, o čo ide v prejednávanej veci, znemožní súdu možnosť a zároveň aj zákonnú povinnosť postupovať podľa Občianskeho súdneho poriadku, nemožno hovoriť o pochybení súdu, o odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom (3Cdo 72/2004, 5Cdo 88/2004, 2Cdo 110/2004, 3Cdo 181/2008, 6Cdo 70/2010).

Súd vo veci vykonal dokazovanie prednesmi právneho zástupcu navrhovateľa a povereného zástupcu odporcu, oboznámil sa s listinnými dokladmi - uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 41Nt/11/2009 zo dňa 22.01.2010, uznesenie Okresného súdu Prešov č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011, uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23Tov/11/2011-29 zo dňa 06.12.2011, potvrdenie o výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody číslo AZVJS-1-149/2012 zo dňa 25.01.2012, žiadosť navrhovateľa o odškodnenie z 10.01.2012, oznámenie Ministerstva spravodlivosti SR o priznaní odškodnenia zo dňa 02.07.2013 zn. 15501/2012-531/2 a ostatný obsah spisu a zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovateľ bol rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 2T/11/1964 zo dňa 25.01.1964 uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.07.1964 a bol mu uložený trest odňatia slobody na 1 rok

nepodmienečne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť v spojení s uznesením Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne sp. zn. To-23/64 dňa 21.02.1964.
Navrhovateľ trest vykonal v dobe od 08.01.1964 do 08.01.1965, kedy bol prepustený, s tým, že v čase od 08.01.1964 do 21.02.1964 bol vo väzbe.
Táto skutočnosť vyplýva z potvrdenie o výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody Archívu Zboru väzenskej a justičnej stráže číslo AZVJS-1-149/2012 zo dňa 25.01.2012.

Uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 41Nt/11/2009 zo dňa 22.01.2010
vo veci návrhu na povolenie obnovy konania v trestnej veci navrhovateľa bola podľa čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd povolená obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 2T 11/1964 zo dňa 25.01.1964 a podľa § 400 ods. 1 Trestného poriadku bol
zrušený rozsudok Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 2T 11/1964 zo dňa 25.01.1964 a výrok I. z uznesenia Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 3Rtv-10/91 zo dňa 03.04.1991 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.
Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.01.2010.

Uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011 v trestnej veci obžalovaného navrhovateľa bolo podľa § 241 ods. 1 písmeno c) Trestného poriadku v spojení s § 215 ods. 1 písmeno b) Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie obžalovaného X. I., na ktorého bola podaná dňa 13. 01.1964 obžaloba prokurátora Vojenskej obvodovej prokuratúry Prešov sp. zn. OPv-4/64 pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona (zákon č. 140/1961 Zb.) v znení účinnom do 31.07.1964 na tom skutkovom základe, že dňa 03.01.1964 nenastúpil výkon vojenskej základnej služby u v.ú. 1754 v Ružomberku, k výkonu ktorej bol riadne povolaný povolávacím rozkazom OVS Rimavská Sobota dňa 03.12.1963, z dôvodov náboženského presvedčenia, svedok Jehovov a vojenskú službu odmieta nastúpiť aj v budúcnosti, pretože tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenia veci.
Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.12.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23Tov/11/2011-29 zo dňa 06.12.2011, ktorým bola sťažnosť prokurátora proti uzneseniu zamietnutá, pretože nebola dôvodná.

Navrhovateľ podaním zo dňa 10.01.2012, doručeným Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 10.01.2012 požiadal o odškodnenie náhrady ušlej mzdy, náhrady nákladov obhajoby v pôvodnom konaní a obhajoby v novom konaní, náhrady nákladov pôvodného trestného konania a nákladov výkonu trestu a o zadosťučinenie za nespravodlivé väznenie a to v sume 20.000,- eur.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky podaním zn. 15501/2012-531/2 zo dňa 02.07.2013 priznalo navrhovateľovi podľa § 23 ods. 1 písmeno a) a c) Zákona č. 119/1990 Zb. odškodnenie v celkovej výške 1.005,46 eur keď navrhovateľovi priznalo odškodnenie v dôsledku zastavenia trestného stíhania navrhovateľa vo výške 998,76 eur ako náhradu za stratu na zárobku za každý mesiac výkonu trestu odňatia slobody , ktorý trval od 08.01.1964 do 08.01.1965, vo výške 6,70 eur ako náhradu trov trestného konania v paušálnej výške. Vo vzťahu k uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- eur navrhovateľovi oznámilo, že túto Ministerstvo spravodlivosti SR nemohlo priznať nakoľko zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii takéto odškodnenie neupravuje.

Podľa § 27 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.
Podľa § 27 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

Zákon č. 514/2003 Z.z. nadobudol účinnosť 1. júla 2004 a navrhovateľ sa domáhal náhrady škody v dôsledku rozsudku Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 2T/11/1964 zo dňa 25.01.1964 uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269

ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.07.1964 a bol mu uložený trest odňatia slobody na 1 rok nepodmienečne. Náhrady nemajetkovej ujmy sa navrhovateľ domáhal z dôvodu nezákonného väznenia za obdobie od 08.01.1964 do 08.01.1965. Rozhodnutie o odsúdení navrhovateľa bolo vydané pred nadobudnutím účinnosti Zákona č. 514/2003 Z.z.. a preto súd posudzoval nárok navrhovateľa podľa ustanovení Zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 1 ods. 1 Zákona č.58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

Podľa § 1 ods. 2 Zákona č.58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste má voči štátu ten, na kom bol úplne alebo čiastočne vykonaný trest, ak v neskoršom konaní bol spod obžaloby oslobodený alebo ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené.

Podľa § 6 ods. 2 Zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom právo na náhradu škody má i ten, kto bol v neskoršom konaní odsúdený na miernejší trest, než ktorý bol na ňom vykonaný na podklade zrušeného rozsudku.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo
spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni.

Podľa § 10 Zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 20 Zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

V prípade náhrady škody uplatnenej podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom ide o prípad objektívnej zodpovednosti štátu za škodu bez ohľadu na zavinenie. Štát sa pri splnení podmienok nemôže zbaviť povinnosti nahradiť škodu.
Podľa citovaných ustanovení zákona č. 58/1969 Zb. za súčasného splnenia troch podmienok
1. existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, 2. nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, 3. príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím.

Jedným z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o treste je preukázanie, že trest bol vykonaný a trestné stíhanie bolo zastavené.

V konaní bolo preukázané, že uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011 bolo podľa § 241 ods. 1 písmeno c) Trestného poriadku v spojení s § 215 ods. 1 písmeno

b) Trestného poriadku trestné stíhanie navrhovateľa zastavené pretože skutok pre ktoré sa viedlo nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenia veci.
Navrhovateľ v súvislosti s trestným stíhaním bol odo dňa 08.01.1964 do 21.02.1964 vo väzbe, ktorá sa mu započítala do trestu odňatia slobody na ktorý bol odsúdený a vo výkone trestu odňatia slobody bol následne nepretržite až do dňa 08.01.1965.
V konaní bolo tiež preukázané, že navrhovateľ sa podaním doručeným Ministerstvu spravodlivosti SR dňa 10.01.2012 domáhal uspokojenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v rámci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody. Žiadosti navrhovateľa nebolo vyhovené.
Navrhovateľ splnil zákonnú podmienku pre uplatnenie nároku na súde v zmysle vyššie citovaných ustanovení

Navrhovateľ sa v konaní domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti v vykonaným trestom a to vo výške 20.000,- eur. Uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy navrhovateľ odôvodnil tým, že pri stanovení jej výšky vychádzal z princípu primeranosti a z zjednocujúceho stanoviska Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 08.02.2012 v zmysle, ktorého je primeraná čiastka zadosťučinenia 500,- Kč až 1.500,- Kč za jeden deň väznenia t.j. cca 20,- až 60,- eur za deň. Navrhovateľ bol vo väzení 1 rok t.j. 367 dní a žiadal 20.000,- eur čo predstavovalo cca 54,50 eur za deň.

Podľa Čl.5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:
a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;
d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;
e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;
f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa Čl.5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

Podľa Čl.154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Podľa Čl.46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom je zákonom špeciálnym a upravuje podmienky vzniku zodpovednosti a rozsah náhrady, ktorá sa odškodňuje. Podľa tohto zákona nie je možné poskytnúť náhradu nemajetkovej ujmy ako náhradu škody.

V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 177/2005 zo dňa 31. mája 2007 nárok na náhradu škody za predchádzajúce nezákonné pozbavenie osobnej slobody zaručuje nielen vnútroštátna úprava, ale aj článok 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podmienkou na odškodnenie v zmysle článku 5 ods. 1 a 5 Dohovoru je porušenie niektorého ustanovenia článku 5 ods. 1 až 4 Dohovoru, alebo, že pozbavenie osobnej slobody je v rozpore s vnútroštátnym právom. Predpokladom nároku je vznik škody v príčinnej súvislosti s namietaným porušením článku 5 Dohovoru,

pričom škodou sa rozumie tak škoda materiálna, ako aj nemateriálna pričom článok 5 ods. 5 Dohovoru je nutné aplikovať prednostne pred zákonom.

Súd teda v súvislosti s uplatneným nárokom navrhovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku výkonu trestu odňatia slobody navrhovateľom aplikoval Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v zmysle čl. 5 ods. 5 Dohovoru a priznal navrhovateľovi právo na náhradu nemajetkovej ujmy. V zmysle citovaného čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru má každý právo na slobodu a osobnú bezpečnosť a každý kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanovením tohto článku má nárok na odškodnenie. Podmienkou práva na odškodnenie je porušenie niektorého ustanovenia čl. 5 ods. 1 až 4 Dohovoru, alebo skutočnosť, že k pozbaveniu osobnej slobody došlo v rozpore s vnútroštátnym právom. Ako už súd uviedol vo veci je daná zodpovednosť štátu za spôsobenú škodu rozhodnutím o výkone trestu odňatia slobody, nakoľko v konaní bolo jednoznačne preukázané, že navrhovateľ bol na základe rozhodnutia súdu vo väzbe od 08.01.1964 do 21.02.1964) a následne nepretržite vo výkone trestu odňatia slobody do 08.01.1965, keď vykonaná väzba sa navrhovateľovi do trestu odňatia slobody (navrhovateľ bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov) započítala.
Trestné stíhanie navrhovateľa v dôsledku, ktorého trest odňatia slobody vykonal bolo právoplatne zastavené.
Navrhovateľom označené konanie - vykonaný trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov, keď trestné stíhanie navrhovateľa bolo následne zastavené, podľa názoru súdu možno považovať za konanie objektívne spôsobilé privodiť ujmu na právach navrhovateľa.
V prejednávanom prípade došlo k porušeniu práv navrhovateľa v dôsledku, ktorých mu preukázateľne bola spôsobená nemajetková ujma.

Súd za stavu keď ustálil, že navrhovateľ má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa zaoberal s uplatnenou výškou nemajetkovej ujmy.
Navrhovateľ si uplatnil nemajetkovú ujmu vo výške 20.000,- eur.

Navrhovateľ bol pozbavený osobnej slobody od 08.01.1964 do 08.01.1965 čo predstavuje 12 mesiacov a teda 366 dní.
Podľa navrhovateľom uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 20.000,- eur táto predstavuje za deň pozbavenia osobnej slobody sumu 54,64 eur (20.000,00 eur : 366 dní)
Súd však považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20,00 eur za 1 deň pozbavenia osobnej slobody ako i vzhľadom na odôvodnenie navrhovateľa v súvislosti s výškou v iných obdobných sporoch ako i v porovnaní, s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá je poskytovaná za každý deň odňatia slobody i v iných štátoch Európskej únie (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2357/2010).

Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemajetkovej ujmy, ktorá navrhovateľovi vznikla a aspoň týmto spôsobom, ktorý môže prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Je nepochybné, že výkon väzby a trestu odňatia slobody v dôsledku, ktorého sa navrhovateľ náhrady nemajetkovej ujmy domáhal, predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život, zasahujú do súkromného života, do jeho cti a dobrej povesti a je spôsobilý okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 17 ods. 1 Ústavy SR obmedziť, či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1 a 2 Ústavy SR.
Výkonom väzby a trestu odňatia slobody u navrhovateľa došlo k obmedzeniu jeho súkromného a rodinného života, k odčleneniu navrhovateľa od jeho najbližších a táto skutočnosť neodvratne zasiahla aj do jeho osobného a spoločenského života. Rozhodnutím o výkone trestu odňatia slobody a trvaním samotného trestu bol navrhovateľ obmedzovaný vo svojom pohybe, v kontakte s blízkymi osobami a známymi.

Vo vzťahu k tvrdeniu odporcu, že zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii odškodnenie náhradou nemajetkovej ujmy neupravuje a nie je možné ho posúdiť ani podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nakoľko Dohovor sa nemôže vzťahovať na okolnosti, ku ktorým došlo pred 18.03.1992 teda pred dňom kedy sa Dohovor stal pre Slovenskú republiku záväzný súd uvádza, že nárok navrhovateľa na odškodnenie a teda i nemajetkovú ujmu vznikol až rozhodnutím Okresného súdu Prešov č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011, ktorým bolo po povolení obnovy konania, ktoré

sa skončilo právoplatným rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 2T 11/1964 zo dňa 25.01.201964, trestné stíhanie navrhovateľa pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona (zákon č. 140/1961 Zb.) v znení účinnom do 31.07.1964, zastavené. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.12.2011, teda v čase kedy Dohovor bol pre Slovenskú republiku už záväzný. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ak právna úprava umožňovala nahradiť len škodu majetkovú je povinnosťou súdu v súvislosti s ochranou práv jednotlivca aplikovať čl. 5 ods. 5 Dohovoru.

Súd v tejto súvislosti tiež poukazuje na Nález Ústavného súdu Českej republiky IV. ÚS 500/2013 zo dňa 05.11.2013, ktorý sa týka obdobnej veci podľa, ktorého v prípade, ktorý nastal v súvislosti s rehabilitáciou väznených osôb v dobe neslobody podľa zákona č. 119/1990 Zb. vzniklo právo väznenej osobe na odškodnenie až právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bola vyslovená účasť osoby na súdnej rehabilitácii, keď s ohľadom na povahu nároku táto nemohla požiadať o nemajetkové odškodnenie a to až do vyslovenia jej účasti na súdnej rehabilitácii a preto treba vychádzať z toho, že je potrebné uprednostniť právo na ochranu práv a aplikovať čl. 5 ods. 5 Dohovoru.

Sumarizáciou uvedeného je potom zrejmé, že uplatnený nárok navrhovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o treste je nutné posudzovať podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru a to bez ohľadu ku skutočnosti, že k vydaniu nezákonného rozhodnutia o uložení trestu odňatia slobody došlo pred účinnosťou Dohovoru pre Slovenskú republiku.

Odporca v priebehu konania namietal, že nárok navrhovateľa je prekludovaný, nakoľko nebol podaný v trojročnej prekluzívnej lehote stanovenej v zákone č. 119/1990 Zb. keď rozhodnutie Okresného súdu Prešov sp. zn. 41Nt/11/2009 nadobudlo právoplatnosť dňa 22.01.2010 a teda 3 ročná lehota uplynula 22.01.2013 a navrhovateľ podal návrh v prejednávanej veci na súd dňa 12.09.2013.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii pri uplatňovaní nárokov podľa § 23, 26 a 27 sa postupuje podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii nárok treba uplatniť na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo; inak nárok zaniká. Počas predchádzajúceho prerokúvania nároku podľa § 9 zákona č. 58/1969 Zb., najviac však šesť mesiacov táto lehota pre uplatnenie nároku neplynie.

Súd sa s tvrdením odporcu, že nárok navrhovateľa je prekludovaný, nakoľko bol podaný po lehote troch rokov stanovenej v zákone č. 119/1990 Zb. nestotožnil jednak z dôvodu, že uznesenie Okresného súdu Prešov č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie navrhovateľa nadobudlo právoplatnosť dňa 06.12.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23Tov/11/2011-29 zo dňa 06.12.2011.
Navrhovateľ podal návrh na súde dňa 12.09.2013, teda v lehote troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo.

Navrhovateľ sa voči odporcovi domáhal i zaplatenia úrokov z omeškania s plnením náhrady nemajetkovej ujmy a to vo výške 8,5% ročne odo dňa 11.07.2012 do zaplatenia, keď podľa názoru navrhovateľa sa odporca dostal do omeškania dňom 11.07.2012 t.j. dňom nasledujúcim po márnom uplynutí šesťmesačnej lehoty odo dňa podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku navrhovateľa na náhradu škody.
Súd však navrhovateľovi uplatnené úroky z omeškania nepriznal nakoľko povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená i doba splnenia a teda až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania.
V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 15/97, v ktorom Najvyšší súd SR judikoval, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania.

Podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Súd o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a priznal navrhovateľovi plnú náhradu trov konania, pretože navrhovateľ mal neúspech v časti nároku na zaplatenie príslušenstva, čo súd posúdil ako neúspech navrhovateľa v pomerne nepatrnej časti a v časti náhrady nemajetkovej ujmy keď rozhodnutie o jej výške záviselo od úvahy súdu.
Súd navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 20,- eur a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.118,17 eur.

Trovy konania v sume 20,- eur pozostávajú z trov na zaplatenom súdnom poplatku za návrh na začatie konania.
Trovy právneho zastúpenia navrhovateľa v sume 1.118,17 eur pozostávajú zo
- 4 úkonov právnej služby á 237,34 eur účtované zo substrátu 7.320,- eur podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písmeno a, c, d Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (spolu 1.086,70 eur)
- prevzatie veci a príprava právneho zastúpenia zo dňa 25.07.2013
- podanie návrhu vo veci samej dňa 12.09.2013
- písomné podanie vo veci samej zo dňa 29.10.2013 doručené súdu dňa 31.10.2013
- účasť na pojednávaní dňa 31.07.2014
- 4 x paušálna suma náhrad a výdavkov účtované podľa § 16 ods. 3 Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (spolu 31,47 eur)
- 3 x v roku 2013 á 7,81 eur
- 1 x v roku 2014 á 8,04 eur

Súd pri vyčíslení náhrady trov za právne zastúpenie navrhovateľa vychádzal z ich vyúčtovania právnym zástupcom navrhovateľa, ktorý vyúčtoval trovy právneho zastúpenia navrhovateľa podaním zo dňa 28.08.2014 v sume 1.890,21 eur, keď účtoval 5 úkonov právnej služby á 370,14 eur - prevzatie a príprava veci, podanie návrhu, písomné vyjadrenie vo veci samej z 29.10.2013 a zo dňa 28.08.2014, účasť na pojednávaní dňa 31.07.2014, režijný paušál 3 x á 7,81 eur za rok 2013 a 2 x á 8,04 eur za rok 2014.

Súd nepriznal navrhovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v uplatnenej výške, keď základnú sadzbu tarifnej odmeny vypočítal z výšky súdom priznaného plnenia t.j. zo sumy 7.320,- eur a nepriznal náhradu za 1 úkon právnej služby uplatnený za písomné podanie zo dňa 28.08.2014 nakoľko nešlo o podanie vo veci samej keď právny zástupca navrhovateľa v predmetnom podaní doplnil len judikatúru a odkázal na nálezy Ústavného súdu ČR.

Podľa § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Súd podľa § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi prisúdenú náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu navrhovateľky JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta, ktorý požiadal o úhradu trov konania a trov právneho zastúpenia na účet vedený v Č., pobočka P. - N. Č. U. č. XXXXXXXXX/XXXX, SWIFT: N., IBAN: N..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I, písomne v dvoch vyhotoveniach.
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.
Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.
Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona